

- engleski izraz *evaporated semi-skimmed milk* znači proizvod, određen u Aneksu I. stav (1) tačka c) čiji je sadržaj masti između 4% i 4,5% i najmanje 24% sadržaja ukupne suhe materije.
- c) Danski izraz *kondenseret kaffefløde* i njemački izraz *kondensierte Kaffeesahne* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka a).
- d) Danski izraz *flødepulver*, njemački izraz *Rahmpulver* i *Sahnepulver*, francuski izraz *crème en poudre*, holandski izraz *roompoeder*, švedski izraz *gräddpulver* i finski izraz *kermajauhe* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka a).
- e) Francuski izraz *lait demi-écrémé concentré sucré*, španski izraz *leche condensada semi desnatada* i holandski izraz *gecondenseerde halfvolle melk met suiker* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka f), čiji je sadržaj masti između 4% i 4,5% i najmanje 28% sadržaja ukupne suhe materije.
- f) Francuski izraz *lait demi-écrémé en poudre*, holandski izraz *halfvolle melkpoeder* i engleski izraz *semi-skimmed milk powder* ili *dried semi-skimmed milk* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka c) sa sadržajem masti između 14% i 16%.
- g) Portugalski izraz *leite em pó meio gordo* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka c) sa sadržajem masti između 13% i 26%.
- h) Holandski izraz *koffiemelk* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka b).
- i) Finski izraz *rasvaton maitojauhe* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka d).
- j) Španski izraz *leche en polvo semidesnatada* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka c) sa sadržajem masti između 10% i 16%.
- k) Malteški izraz *Halib evaporat* znači proizvod koji je određen u Aneksu I. stav (1) tačka b).
- l) Malteški izraz *Halib evaporat b'kontenut baxx ta' xaham* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka c).
- m) Estonski izraz *koorepulber* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka a).
- n) Estonski izraz *piimapulber* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka b).
- o) Estonski izraz *väherasvane kondenspiim* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka c).
- p) Estonski izraz *magustatud väherasvane kondenspiim* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka f).
- r) Estonski izraz *väherasvane piimapulber* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka c).
- s) Češki izraz *zahuštená neslazená smetana* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka a).
- t) Češki izraz *zahuštené neslazené plnotučné mléko* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka b).
- u) Češki izraz *zahuštené neslazené polotučné mléko* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka c) i sadrži između 4 % i 4,5 % masti.
- v) Češki izraz *zahuštené slazené plnotučné mléko* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka e).
- z) Češki izraz *zahuštené slazené polotučné mléko* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (1) tačka f) i sadrži između 4 % i 4,5 % masti.
- aa) Češki izraz *sušená smetana* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka a).
- bb) Češki izraz *sušené polotučné mléko* znači proizvod određen u Aneksu I. stav (2) tačka c) i sadrži između 14 % i 16 % masti.

Temeljem članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće

ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. prosinca 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O UGUŠĆENOM (KONDENZIRANOM) MLIJEKU I MLIJEKU U PRAHU

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet propisa)

- (1) Pravilnikom o ugušćenom (kondenziranom) mlijeku i mlijeku u prahu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi kakvoće koje u proizvodnji i na tržištu moraju ispunjavati ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu (u daljnjem tekstu: proizvodi).
- (2) Uvjeti minimalne kakvoće i zdravstvene ispravnosti proizvoda navedeni su u Aneksu I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 2.

(Uporaba dodataka)

U proizvodnji proizvoda iz Aneksa I. ovoga Pravilnika, ako to ovim Pravilnikom nije drukčije propisano, dopuštena je uporaba sljedećih dodataka:

- a) aditiva, sukladno Pravilniku o uvjetima uporabe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08),
- b) vitamina, mineralnih tvari i tvari za zaslađivanje, sukladno posebnom propisu o hrani za posebne prehrambene potrebe,
- c) aroma, pomoćnih tvari u procesu proizvodnje i enzima, sukladno posebnim propisima.

Članak 3.

(Deklariranje proizvoda)

- (1) Na proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji se stavljaju na tržište kao upakirana hrana primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), Pravilnika o označavanju hranjivih vrijednosti upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 85/08) i odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje:
  - a) naziva proizvoda iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji se na tržištu rabe samo za te proizvode, ne dovodeći u pitanje odredbe točke b) ovoga članka;
  - b) alternativno, za proizvode iz točke a) ovoga članka, rabe se posebni nazivi navedeni u Aneksu II. ovoga Pravilnika. Spomenuti nazivi mogu se rabiti na jeziku i pod uvjetima određenim u Aneksu II. ovoga Pravilnika.
- (2) Na deklaraciji proizvoda definiranih u Aneksu I. ovoga Pravilnika mora biti naveden postotak mliječne masti u gotovom proizvodu, osim u slučaju proizvoda definiranih u Aneksu I. stavak (1) toč. d) i g) i stavak (2) točka d) ovoga Pravilnika i postotka bezmasne suhe tvari mlijeka u prahu za proizvode iz Aneksa I. stavak (1) ovoga Pravilnika. Ti podaci moraju biti navedeni uz naziv proizvoda.
- (3) Na deklaraciji proizvoda iz Aneksa I. stavak (2) ovoga Pravilnika mora biti naveden preporučeni način razrjeđivanja ili rekonstitucije, uključujući podatke o sadržaju masti u razrijeđenom ili rekonstituiranom proizvodu.
- (4) Kada su proizvodi koji teže manje od 20 g po jedinici zapakirani u skupno pakiranje, podaci propisani u stavku (1) točka a) ovoga članka moraju se nalaziti samo na vanjskom dijelu skupnog pakiranja, osim naziva proizvoda koji se mora nalaziti na svakom pojedinačnom pakiranju.
- (5) Na deklaraciji proizvoda iz Aneksa I. stavak (2) ovoga Pravilnika mora biti navedena oznaka "nije namijenjeno za prehranu dojenčadi mlađe od 12 mjeseci".

Članak 4.

(Označavanje proizvoda)

Oznake na deklaraciji iz članka 3. ovoga Pravilnika moraju biti vidljive i čitljive.

Članak 5.

(Dopuštena odstupanja)

Neto težina, dopuštena negativna odstupanja te način označavanja neto težine za zapakirane proizvode moraju biti sukladni s posebnim propisima.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.

(Službene kontrole i inspekcijски nadzor)

- (1) Službene kontrole i inspekcijски nadzor provodit će se na način kako je to propisano važećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini.
- (2) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima kakvoće u svrhu službene kontrole i inspekcijskog nadzora koriste se valjane propisane metode te druge validirane i međunarodno priznate metode.

Članak 7.

(Prestanak važenja odredaba)

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe čl. od 43. do 53. Pravilnika o kvaliteti mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82) koje se odnose na ugušćeno (kondenzirano) mlijeko i mlijeko u prahu.

Članak 8.

(Primjena Pravilnika)

Proizvodi proizvedeni i označeni sukladno odredbama Pravilnika o kvaliteti mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82) mogu se stavljati na tržište 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 9.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 334/10
14. prosinca 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEKS I.

DEFINICIJE I NAZIVI PROIZVODA

- (1) Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko je nezasladeći ili zaslađeni tekući proizvod dobiven isparavanjem dijela vode iz punomasnog ili djelomično obranog mlijeka ili smjese tih proizvoda uz mogući dodatak vrhnja ili mlijeka u prahu. U slučaju dodatka mlijeka u prahu, udio mlijeka u prahu ne smije biti veći od 25% ukupne suhe tvari mlijeka u gotovom proizvodu.
  - a) Vrste nezasladećeg ugušćenog (kondenziranog) mlijeka
    - a) Ugušćeno (kondenzirano) ekstra-masno mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 15% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 26,5%.
    - b) Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 7,5% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 25%.
    - c) Ugušćeno (kondenzirano) djelomično obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1%, a najviše 7,5%, te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 20%.
    - d) Ugušćeno (kondenzirano) obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko čiji maseni udio masti iznosi najviše 1% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 20%.
  - e) Vrste zaslađanog ugušćenog (kondenziranog) mlijeka
    - e) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najmanje 8% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 28%.
    - f) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno djelomično obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1%, a najviše 8%, te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 24%.
    - g) Ugušćeno (kondenzirano) zaslađeno obrano mlijeko
Ugušćeno (kondenzirano) mlijeko s dodatkom saharoze (polubijeli šećer, bijeli šećer ili ekstra bijeli šećer) čiji maseni udio masti iznosi najviše 1% te čiji maseni udio ukupne suhe tvari mlijeka iznosi najmanje 24%.
- (2) Mlijeko u prahu
Mlijeko u prahu je proizvod u krutom stanju u obliku sitnog praha, granula ili ljuspica, dobiven isparavanjem vode iz mlijeka, djelomično ili potpuno obranog mlijeka, vrhnja ili smjese ovih proizvoda, u kojemu maseni udio vode iznosi najviše 5% u gotovom proizvodu.
  - a) Ekstra-masno mlijeko u prahu ili osušeno ekstra-masno mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 42%.
  - b) Punomasno mlijeko u prahu ili osušeno punomasno mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 26%, a najviše 42%.
  - c) Djelomično obrano mlijeko u prahu ili osušeno djelomično obrano mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najmanje 1,5%, a najviše 26%.
  - d) Obrano mlijeko u prahu ili osušeno obrano mlijeko
Mlijeko u prahu čiji maseni udio masti iznosi najviše 1,5%.
- (3) Postupci obrade
  - a) Za proizvode navedene u stavku (1) toč. od (e) do (g) ovoga Aneksa dopuštena je dodatna količina laktoze čiji maseni udio u gotovom proizvodu ne prelazi 0,03%.
  - b) Bez obzira na uvjete propisane posebnim propisom o higijeni hrane životinjskog podrijetla, proizvodi iz st. (1) i (2) ovoga Aneksa konzerviraju se na sljedeći način:
    - toplinskom obradom (sterilizacijom, UHT metodom itd.) za proizvode iz stavka (1) toč. od (a) do (d) ovoga Aneksa;
    - dodavanjem saharoze za proizvode iz stavka (1) toč. od (e) do (g) ovoga Aneksa;
    - dehidracijom za proizvode iz stavka (2) ovoga Aneksa.
  - c) Bez obzira na zahtjeve propisane u st. (1) i (2) ovoga Aneksa, dopušteno je sadržaj proteina u mlijeku svesti na minimalni maseni udio od 34% (izraženo na osnovi bezmasne suhe tvari) dodavanjem i/ili oduzimanjem mliječnih sastojaka, s ciljem promjene omjera između proteina u sirutki i kazeina u mlijeku koji se tome prilagođava.
- (4) Dopušteni dodaci i sirovine
  - a) Vitamini i minerali, sukladno posebnom propisu o hrani za posebne prehrabene potrebe.
  - b) Dopuštene sirovine za prilagodbu sadržaja proteina iz stavka (3) točka c) su:
    - 1) mliječni koncentrat
Mliječni koncentrat je proizvod dobiven koncentriranjem mliječnih proteina postupkom ultrafiltracije mlijeka, djelomično obranog mlijeka ili obranog mlijeka.

- 2) млијечни permeat
Млијечни permeat је производ добивен одузимањем млијечних протеина и млијечне маси из млијека, djelomično обраног млијека или обраног млијека поступком ультрафилтрације, и
- 3) лактоза
Лактоза је природни састојак млијека и најчешће се добива из сирутке са садржајем анхидриране (безводне) лактозе чији масени удио укупне суше твари износи најмање 99,0%. Може бити анхидрирана (безводна) или садржавати једну молекулу воде у облику кристала или може бити мјешавина оба облика.

АНЕКС II.

ПОСЕБНИ НАЗИВИ ПОЈЕДИНИХ ПРОИЗВОДА НАВЕДЕНИХ У АНЕКСУ I.

- a) Engleski izraz evaporated milk označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b) чији масени удио износи свега 9% те масени удио укупне суше твари млијека 31%.
- b) Francuski izraz *lait demi-écrémé concentré* i *lait demi-écrémé concentré non sucré*, španjolski izraz *leche evaporada semidesnatada*, nizozemski izrazi *geëvaporerde halfvolle melk* ili *halfvolle koffiemelk* i engleski izraz *evaporated semi-skimmed milk* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c) чији је масени удио маси између 4% i 4,5% те масени удио укупне суше твари најмање 24%.
- c) Danski izraz *kondenseret kaffeflode* i njemački izraz *kondensierte Kaffeesahne* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka a).
- d) Danski izraz *flødepulver*, njemački izraz *Rahmpulver* i *Sahnepulver*, francuski izraz *crème en poudre*, nizozemski izraz *roompoeder*, švedski izraz *gräddpulver* i finski izraz *kermajauhe* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- e) Francuski izraz *lait demi-écrémé concentré sucré*, španjolski izraz *leche condensada semi desnatada* i nizozemski izraz *gecondenseerde halfvolle melk met suiker* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f) чији масени удио маси износи између 4% i 4,5% те масени удио укупне суше твари најмање 28 %.
- f) Francuski izraz *lait demi-écrémé en poudre*, nizozemski izraz *halfvolle melkpoeder* i engleski izraz *semi-skimmed milk powder* ili *dried semi-skimmed milk* označavaju proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) чији масени удио маси износи између 14% i 16%.
- g) Portugalski izraz *leite em pó meio gordo* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) чији масени удио маси износи између 13% i 26%.
- h) Nizozemski izraz *koffiemelk* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- i) Finski izraz *rasvaton maitojauhe* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka d).
- j) Španjolski izraz *leche en polvo semidesnatada* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) чији масени удио маси износи између 10% i 16%.
- k) Malteški izraz *Halib evaporat* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- l) Malteški izraz *Halib evaporat b'kontenut baxx ta' xaham* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c).
- m) Estonski izraz *koorepulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- n) Estonski izraz *piimapulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka b).
- o) Estonski izraz *väherasvane kondenspiim* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c).
- p) Estonski izraz *magustatud väherasvane kondenspiim* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f).
- r) Estonski izraz *väherasvane piimapulber* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c).

- s) Češki izraz *zahuštené neslazená smetana* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka a).
- t) Češki izraz *zahuštené neslazené plnotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka b).
- u) Češki izraz *zahuštené neslazené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka c) чији масени удио маси износи између 4% i 4,5%.
- v) Češki izraz *zahuštené slazené plnotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka e).
- z) Češki izraz *zahuštené slazené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (1) točka f) чији масени удио маси износи између 4% i 4,5%.
- aa) Češki izraz *sušená smetana* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka a).
- bb) Češki izraz *sušené polotučné mléko* označava proizvod iz Aneksa I. stavak (2) točka c) чији масени удио маси износи између 14% i 16%.

76

На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине и Канцеларије за ветеринарство Босне и Херцеговине, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 139. сједници одржаној 14. децембра 2010. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О СИРОВОМ МЛИЈЕКУ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.
(Предмет)

Правилником о сировом млијеку (у даљњем тексту: Правилник) прописују се основни стандарди и критеријуми за сирово млијеко, разврставање сировог млијека као и остали захтјеви које мора задовољавати сирово млијеко приликом откупа, које је намијењено за производњу и стављање у промет.

Члан 2.
(Појам сировог млијека)

Сирово млијеко је млијеко добијено секрецијом млијечне жлијезде једне или више здравих музних животиња из узгоја, које није загријавано на температури изнад 40°C или није излагано никаквом третману са истим ефектом.

ДИО ДРУГИ - ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

ГЛАВА I - ОСНОВНИ СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА СИРОВОГ МЛИЈЕКА

Члан 3.
(Услови за прераду сировог млијека)

Да би се сирово млијеко могло прерађивати, оно мора:

- a) потицати од музне животиње која до порода има најмање 30 дана, или је од порода прошло више од осам дана;
- b) зависно од врсте музне животиње од које је добијено, бити разврстано као кравље млијеко (у даљњем тексту: млијеко), те овчје млијеко, козје млијеко и бивоље млијеко,
- ц) имати својствен изглед, боју, мирис, укус и конзистенцију;
- д) у случају свакодневног скупљања сировог млијека, млијеко мора одмах бити охлађено до температуре не више од 8°C или не више од 6°C ако се скупљање сировог млијека не обавља свакодневно.